

Popularnonaukowe streszczenie projektu

1. Cel prowadzonych badań/hipoteza badawcza

Głównym celem niniejszego projektu badawczego jest określenie cech kultury planowania przestrzennego w małych i średnich miastach. Projekt będzie służył pojmowaniu działań i procesów planowania przestrzennego drogą analizy konstytutywnych praktyk, podejść, celów, walorów i rozumień. Studia na temat Polski zostaną poszerzone o analizy dotyczące Niemiec. Podejście to pozwoli na uogólnienie wyników badawczych poza kontekstem krajowym drogą określenia jednakowych cech kultury planowania przestrzennego w małych i średnich miastach – wbrew istnieniu rzekomo kontrastujących ze sobą środowisk planistycznych. Wyniki niniejszego projektu badawczego mają umożliwić zweryfikowanie jego głównej hipotezy odnośnie powszechnie domniemanej zmiany kultury planowania przestrzennego ku zintegrowanym, operacyjnym i kooperatywnym formom. Hipoteza ta zakłada, iż to przejście następowało w małych i średnich miastach w znacznie mniejszym stopniu niż można tego oczekiwać w odniesieniu do znaczenia takich cech we współczesnych studiach naukowych i wytycznych rozwoju miast. Zatem niniejszy projekt przyczyni się do zwrócenia uwagi na zagadnienie uwarunkowań i odpowiednich strategii rozwijania małych i średnich miast. Jest ono, ze względu na jego znaczenie, dotychczas niedostatecznie podejmowane w badaniach naukowych. Projekt ma na celu ukazanie zastosowalności koncepcji kultury planowania przestrzennego w niniejszym aspekcie.

2. Zastosowana metoda badawcza/metodyka

Poza metodą tradycyjną, jaką jest systematyczny przegląd literatury, oraz poza metodami porównawczymi w postaci analizowania systemów planowania przestrzennego na podstawie przepisów prawnych i formalnych struktur organizacyjnych, w projekcie badawczym zastosowane zostanie również nowatorskie dla tej problematyki podejście. Polega ono na analizie procesów planowania przestrzennego zachodzących w małych i średnich miastach polskich i niemieckich w ramach studium przypadków. Analiza wybranych miast oparta jest na trzech podejściach metodologicznych: (1) na przeprowadzaniu systematycznej analizy gminnych dokumentów planistycznych, jak również np. dokumentów roboczych czy studiów; (2) na prowadzeniu wywiadów z lokalnymi urzędnikami i innymi aktorami związanymi z planowaniem; oraz (3) na przeprowadzeniu systematycznych obserwacji i inwentaryzacji terenowych. W ostatniej fazie badań metodologicznych zebrane dane zostaną przeanalizowane w oparciu o ustaloną teorię, określającą cechy kultury planowania przestrzennego w małych i średnich miastach poza kontekstem krajowych systemów planowania przestrzennego.

3. Oczekiwany wpływ badań naukowych na rozwój nauki, cywilizacji, społeczeństwa

Wpływ dowodów wygenerowanych w tym projekcie badawczym wprowadzi nowy impuls do debaty naukowej o ewaluacji i porównaniu praktyk, procesów i postaw planowania w naukowych studiach lokalnych, regionalnych, krajowych lub transnarodowych. Z perspektywy metodologicznej, odnośnie przyszłych analiz rozwoju i planowania przestrzennego projekt ten zakłada konieczność rozszerzenia perspektywy badań o kulturę planowania przestrzennego. Z perspektywy poznawczej, oprócz udziału w debacie nad planowaniem dla małych i średnich miast w Polsce, zweryfikowane hipotezy tych badań przyczynią się do intensyfikacji naukowych rozważań na temat możliwości harmonizacji polityki planowania przestrzennego dla różnych jednostek terytorialnych. Projekt będzie zatem stanowić argument zasadności bardziej złożonego podejścia do określenia wytycznych planowania miast na poziomie krajowym bądź też europejskim.